

ЗВІТ ДІЯЛЬНОСТІ ЦЕНТРУ ПІДТРИМКИ СТУДЕНТІВ ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (ЗА 2024-2025 РОКИ)

I. Нормативно-правова основна діяльності Центру

Відповідно до Плану заходів на 2023-2024 роки з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25.04.2023 р. №372-р, наказу Міністерства освіти і науки України від 23.01.2024 р. №75 «Про затвердження пілотного проєкту в закладах вищої освіти з утворення та функціонування центрів підтримки студентів» 30.09.2024 р. вченою радою ЗУНУ затверджено Положення про організацію інклюзивного навчання осіб із особливими освітніми потребами в Західноукраїнському національному університеті, та Положення про Центр підтримки студентів, що 01 вересня 2024 року розпочав свою роботу.

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Порядку організації інклюзивного навчання у закладах вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 635 та Положення про організацію інклюзивного навчання осіб із особливими освітніми потребами в ЗУНУ для організації супроводу інклюзивного навчання здобувачів з особливими освітніми потребами у закладі вищої освіти, на підставі рішення Вченої Ради ЗУНУ від 27.11.2024 року (протокол № 3) затверджено Положення про Комісію з питань оцінки особливих освітніх потреб студента.

На виконання розпоряджень Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 р. № 366-р «Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року» (зі змінами) від 25 березня 2025 р. № 374-р «Про затвердження плану заходів на 2025-2026 року з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року», розпорядження обласної військової адміністрації від 03.07.2025 № 437/01.02-01 «Про затвердження плану заходів на 2025-2026 роки з реалізації в області Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року» та наказу департаменту освіти і науки Тернопільської обласної військової адміністрації від 29.07.2025 р. № 152/2.1-06. Вченою радою Західноукраїнського національного університету (протокол № 1 від 27.08.2025 р.) було ухвалено та затверджено План заходів на 2025-2026 роки з реалізації Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Західноукраїнському національному університеті.

II. Діяльність Центру у 2024 році

Упродовж 2024 року в Західноукраїнському національному університеті здобували освіту 165 осіб з особливими освітніми потребами. Із них 97 студентів навчалися за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, 29 – за другим (магістерським) рівнем, ще 39 здобувачів – у ВСП «Фаховий коледж економіки, права та інформаційних технологій ЗУНУ».

ЗУНУ систематично працює над удосконаленням інклюзивного освітнього середовища, створюючи належні умови для навчання осіб з особливими освітніми потребами. У 2024 році в центрі підтримки студентів було встановлено спеціалізовані столи, адаптовані для користування студентами на кріслах колісних, а також забезпечено доступ до спеціального обладнання для осіб із порушеннями зору. Для забезпечення архітектурної доступності студентки, яка пересувається на кріслі колісному, за участі працівників центру було облаштовано навчальну аудиторію на першому поверсі головного корпусу університету.

У студентських гуртожитках переобладнано 24 кімнати, з яких 4 пристосовано спеціально для проживання студентів на кріслах колісних. З метою підвищення рівня безпеки та комфорту встановлено систему пожежного оповіщення з голосовим супроводом.

У разі потреби в особливих умовах проживання здобувачі освіти можуть пройти відповідне опитування на сторінці Центру підтримки студентів ЗУНУ на офіційному сайті університету, що дозволяє максимально врахувати їхні індивідуальні потреби під час поселення.

З урахуванням умов воєнного стану в університеті облаштовано укриття із санвузлом, адаптованим для осіб на кріслах колісних. Також у навчальних корпусах, відповідно до потреб, облаштовано спеціальні санвузли для людей з інвалідністю. Біля першого корпусу університету створено паркувальні місця для осіб з інвалідністю, а в навчальних приміщеннях встановлено пандуси та кнопки виклику персоналу для забезпечення безперешкодного доступу.

Ключовим завданням Центру підтримки студентів ЗУНУ є формування комфортних умов для навчання студентів з особливими освітніми потребами та/або інвалідністю. Для отримання необхідної підтримки здобувачі освіти заповнюють реєстраційну анкету в Google-формі щодо визначення потреб у додатковій допомозі. Після цього працівники центру зв'язуються зі студентом і організовують індивідуальну зустріч.

Починаючи з другого семестру 2024–2025 навчального року, студенти з особливими освітніми потребами мають можливість навчатися за індивідуальними навчальними планами. Такі плани розробляються на основі освітньо-професійних програм і силабусів дисциплін з урахуванням рекомендацій індивідуальних програм реабілітації або результатів комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку особи. Комісія з оцінювання особливих освітніх потреб студентів визначає можливі адаптації та модифікації освітнього процесу, що сприяють ефективнішому навчанню. У 2024–2025 навчальному році було підготовлено 33 індивідуальні навчальні плани.

Центр підтримки студентів ЗУНУ у співпраці з відділом міжнародних зв'язків сприяє участі студентів у програмах академічної мобільності, зокрема Erasmus+, що дозволяє здобути міжнародний досвід та розширити освітні можливості.

Окрім цього, центр долучається до створення умов для розвитку здібностей і талантів здобувачів освіти, бере участь в організації освітніх та виховних заходів, залучаючи студентів з особливими освітніми потребами до активного громадського життя.

Університет також постійно вдосконалює цифрові канали комунікації, враховуючи різні потреби студентів. Офіційний сайт ЗУНУ функціонує у двох версіях – стандартній та адаптованій для осіб із порушеннями зору. В інформаційній системі «SMART Університет» створено модуль «Центр підтримки студентів» для обліку здобувачів освіти з особливими освітніми потребами та оптимізації роботи фахівців центру. Для оперативної комунікації

також діє окремий сайт центру підтримки студентів і чат-бот для швидкого реагування на звернення.

III. Діяльність Центру у 2025 році

У 2025 році у Західноукраїнському національному університеті здобувають освіту 229 здобувачів з особливими освітніми потребами. Серед них 140 студентів навчаються на першому (бакалаврському) рівні, 32 – за другим (магістерським) рівнем, ще 57 осіб навчаються у ВСП «Фаховий коледж економіки, права та інформаційних технологій ЗУНУ».

Інклюзивні освітні послуги у 2025 році отримали 95 здобувачів освіти, для яких було розроблено та затверджено індивідуальні навчальні плани. Такі плани передбачають, за необхідності, адаптацію навчальних матеріалів і коригування організації освітнього процесу з урахуванням індивідуальних можливостей та потреб студентів.

Упродовж року в університеті організовано 46 тренінгів для студентів, науково-педагогічних працівників і співробітників закладу, спрямованих на підвищення обізнаності щодо особливостей комунікації та надання підтримки особам з особливими освітніми потребами.

ЗУНУ розширив партнерську мережу та налагодив ефективну співпрацю з низкою профільних установ і організацій, зокрема з КУ «Інклюзивно-ресурсний центр № 1» Тернопільської міської ради, КУ «Інклюзивно-ресурсний центр» Великоберезовицької селищної ради, Тернопільським навчально-реабілітаційним центром Тернопільської обласної ради, Тернопільською міською організацією Товариства Червоного Хреста України, громадською організацією «Спеціальна Олімпіада України» та Тернопільською обласною організацією Українського товариства сліпих.

Центр підтримки студентів ЗУНУ системно працює над створенням умов для розвитку здібностей і розкриття талантів учасників освітнього процесу, а також активно долучається до організації освітньо-виховних заходів, спрямованих на залучення студентів з особливими освітніми потребами до

громадського життя. Зокрема, було проведено тренінги «Світ складний, коли не створений для тебе», «Створюємо світ рівних можливостей», «Рівні права — рівні можливості», дискусійну зустріч «Безбар'єрність — цінність, що об'єднує», а також форум «Свідомо до безбар'єрності: шлях до університету рівних можливостей». Така діяльність сприяє формуванню інклюзивної університетської спільноти, у якій кожен студент відчуває підтримку, рівність і приналежність до академічного середовища.

10 листопада 2025 року у Західноукраїнському національному університеті відбувся форум «Свідомо до безбар'єрності: шлях до університету рівних можливостей», який став майданчиком для відкритого діалогу між представниками органів влади, освітньої спільноти, громадських організацій і студентства. Учасники обговорили питання впровадження принципів інклюзивності та забезпечення фізичної, освітньої, інформаційної й цифрової безбар'єрності у закладах вищої освіти. Серед спікерів були представники адміністрації університету, фахівці інклюзивно-ресурсних центрів, громадського сектору та студенти, які поділилися власним досвідом подолання бар'єрів у навчанні. Проведення форуму стало важливим кроком на шляху до створення університету рівних можливостей *(Додаток №1 Програми Форуму безбар'єрності)*

Відповідно до Плану заходів на 2025-2026 роки з реалізації Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Західноукраїнському національному університеті сформовано робочу групу з питань оцінювання доступності університетських будівель і споруд цивільного захисту.

Університет послідовно реалізує принципи інклюзивності та безбар'єрності, системно розвиваючи доступне освітнє середовище. Зокрема, забезпечується безперешкодний доступ до інфраструктури шляхом облаштування пандусів, розширених дверних проходів і спеціально відведених паркувальних місць для осіб, які користуються кріслами колісними. У коридорах встановлюється тактильна плитка, на сходах — поручні з позначками доступності

та написами шрифтом Брайля, яким також дублюються назви навчальних аудиторій.

Паралельно створюються адаптовані навчальні приміщення, обладнані спеціальними меблями, зручними для студентів з порушеннями опорно-рухового апарату.

У вересні–жовтні 2025 року проведено моніторинг та оцінку рівня доступності університетських приміщень. Триває робота з нанесення контрастного маркування сходів, встановлення тактильних навігаційних елементів і переобладнання санітарно-гігієнічних приміщень з урахуванням потреб маломобільних груп населення.

Окрім того, на території студмістечка Західноукраїнського національного університету розроблено та впроваджено маршрути безбар'єрності, що сприятиме підвищенню рівня комфорту й доступності освітнього простору для всіх його користувачів.

З метою забезпечення відкритості та доступності інформації центр підтримки студентів ЗУНУ на постійній основі забезпечує своєчасне інформування здобувачів освіти, розміщуючи актуальні новини, оголошення та корисні матеріали на власних сторінках у соціальних мережах і на офіційному сайті університету.

10 листопада 2025 року, 11:00–15:30

Програма форуму

“Свідомо до безбар’єрності: шлях до університету рівних можливостей”

м. Тернопіль, вул. Львівська, 11, корпус №1, виставкова зала, каб. 1102

Модератор: Ірина МАРКІВ, спеціаліст 1 категорії ЦПС ЗУНУ

Програма заходу

- 11:00** Відкриття заходу
Вітальний танець Софії ФАСОЛЬКО – студентки з особливими освітніми потребами
- 11:30** Панельна дискусія "Шлях до рівності: реальність, виклики, рішення"

Сесія 1. Фізична та освітня безбар'єрність

1	Уляна КОРУЦ
проректор з науково-педагогічної роботи
ЗУНУ	"Освіта без меж: як університет стає простором для всіх"
2	Наталія ЯБЛОНСЬКА
директор центру підтримки студентів
ЗУНУ	"Університет без бар'єрів: підтримка і розвиток кожного"
3	Тетяна БАБІЙЧУК
директор комунальної установи
"Інклюзивно-ресурсний центр №1"
Тернопільської міської ради	"Інклюзивна громада: взаємодія, підтримка, розвиток"
4	Ольга КОСТЕНКО
фахівець-консультант, практичний психолог
комунальної установи "Інклюзивно-ресурсний центр" Великоберезовицької селищної ради	"Підтримка від ІРЦ – шлях до рівних можливостей в освіті"
5	Микола ГОРОДЕЦЬКИЙ
директор Тернопільського обласного центру зайнятості	"Від освіти до працевлаштування: рівні можливості для молоді з інвалідністю"
6	Василь БУЛАВИНЕЦЬ
проректор з питань соціально-економічного розвитку ЗУНУ	"Безбар'єрні проекти та ініціативи як шлях до рівності"
7	Оксана ОЛИВКО
співвласниця готелю для осіб з інвалідністю	"Бізнес і соціальна відповідальність у розвитку безбар'єрності"

Програма заходу

12:45 Перерва на каву

13:00 Панельна дискусія "Шлях до рівності: реальність, виклики, рішення"

Сесія 2. Інформаційна та цифрова безбар'єрність

1	Назар ІВАНІЦКИЙ
начальник відділу цифрової трансформації
ЗУНУ	"Цифрова інклюзія – доступна освіта
для всіх"
2	Оксана ШАНДРУК
директор навчально-наукового центру
соціально-психологічної підтримки та
резильєнтності ЗУНУ	"Психологічна стійкість як крок до
університету рівних можливостей"
3	Діана КРИСАК
заступниця начальника відділу цифрової
трансформації ЗУНУ	"Мова кольорів безбар'єрності"
4	Юлія ВОЙТИШИН
начальник відділу міжнародних зв'язків
ЗУНУ	"Підтримка від ІРЦ – шлях до рівних
можливостей в освіті"
5	Софія ФАСОЛЬКО
студентка ВСП "ФКЕПІТ ЗУНУ"	"Досвід інших країн на шляху до
безбар'єрного університету"
6	Богдана БІГАРЬ
голова студентської ради студмістечка
ЗУНУ	"Університет рівних можливостей
починається зі студентів"

Програма заходу

14:30 Інтерактивна сесія

Вебсайт центру підтримки студентів ЗНУ

